

Opitaan yhdessä Reilusta kaupasta

Toimintavinkkejä alakoulujen kestävän kehityksen kasvatukseen

Reilun kaupan järjestelmä on olemassa, jotta kehitysmaiden viljelijöillä olisi mahdollisuus tulla toimeen omalla työllään, huolehtia ympäristöstään ja saada lapsensa kouluun. Koulujen kestävän kehityksen kasvatuksessa Reiluun kauppaan tutustutaan osana vastuullisiksi kuluttajiksi oppimista.

Oppitunnilla pohditaan, mistä erilaiset tuotteet tulevat, kuka niitä valmistaa ja miten ostosvalintamme vaikuttavat kaukana asuvien lasten ja aikuisten elämään. Vinkkejä voi hyödyntää esimerkiksi Reilun kaupan viikolla, jota vietetään vuosittain lokakuussa viikolla 43.

Suklaan matkassa -satutuokio, -tehtävät ja muistipeli

Lue lapsille ääneen Suklaan matkassa -kirjan kaksi tarinaa. Keskustelkaa yhdessä, miksi lasten ympäri maailmaa pitäisi päästä kouluun, ja miten perheet Suomessa voivat omilla kulutusvalinnoillaan vaikuttaa kaukana asuvien lasten ja aikuisten toimeentuloon. Kerro, mitä Reilun kaupan merkki tarkoittaa.

Satutuokion jälkeen oppilaille voidaan antaa ratkottavaksi tarinoihin kuuluvia tehtäviä. Oppilaat voivat myös jakautua pienempiin ryhmiin ja pelata muistipeliä, jossa seikkailevat tarinoista tutut hahmot ja erilaiset Reilun kaupan tuotteet. Pienempien lasten kanssa muistipeliä voi helpottaa jättämällä osan korteista pois.

Aamiaisen alkuperä

Pyydä lapsia kertomaan, mitä he ovat tänään syöneet aamiaiseksi. Kerätkää taululle lista yleisimmistä aamiaisruoista. Pohtikaa, mitä listalla olevista elintarvikkeista viljellään tai valmistetaan Suomessa. Entä mitkä elintarvikkeet tuodaan meille kehitysmaista? Tiedätkö niiden alkuperän?

Muunnos: lista kerätään lasten lempiruoista tai -herkuista.

Mistä tavarat tulevat?

Pyydä lapsia tarkistamaan kotona viiden vaatteen, leluun tai elintarvikkeen valmistusmaa. Koulussa maat merkitään kartalle ja pohditaan yhdessä, miksi tavarat ja ruoka tulevat näistä maista.

Keskustelua Reilun kaupan tuotteista

Tuo reilu suklaalevy tai banaaneja luokkaan ja keskustele lasten kanssa tuotteista. Kuka on maistanut näitä tuotteita? Kasvaako banaani puussa, maassa vai pensaassa? Mistä suklaa tehdään? Kasvaako se Suomessa? Mistä Reilun kaupan tuotteet tulevat, osaavatko lapset osoittaa maat tai maanosat kartalta?

Kuvakollaasi

Lapset etsivät sanoma- tai aikakauslehdistä kuvia tuotteista, jotka tulevat kehitysmaista. Löytyykö lehdistä kuvia Reilun kaupan tuotteista?

Mitä tarvitsemme?

Pyydä lapsia kirjoittamaan lista asioista, joita he tarvitsevat elämiseen. Sen jälkeen pyydä heitä kirjoittamaan toinen lista asioista, joita he haluaisivat, mutta eivät ihan välttämättä tarvitse. Vertailkaa oppilaiden listoja ja pohtikaa, onko kaikilla maailman lapsilla nämä asiat saatavilla.

Epäreilu peli

Lapsista muodostetaan ryhmiä, jotka saavat tehtäväkseen leikata 10 sentin mittaisia pätkiä lankakerästä. Yhdelle ryhmistä annetaan viivoitin, muut joutuvat arvioimaan pituuden ilman. Puolessa välissä peliä säännöt muuttuvat. Ryhmien, joilla ei ole viivoittimia, tulee leikata 20 sentin pituisia langanpätkiä. Ajan päätyttyä opettaja tarkastaa tulokset. Pelin jälkeen lapsilta kysytään, oliko peli reilu ja miksi ei. Sen jälkeen pohditaan kehitysmaiden tilannetta: voiko kilpailu olla reilua, jos toisilla on käytössään parempaa teknologiaa tai apuvälineitä kuin toisilla?

Hiekkavertaus

Lapset menevät seisomaan riviin ja jokainen saa oman roolin tuotantoketjussa, esim. kuluttaja, kauppias, kuljettaja, maahantuoja, vientiyritys kehitysmaassa, välittäjä, maatilán omistaja ja maatilán työntekijä. Ensimmäinen lapsi eli kuluttaja antaa eteenpäin kourallisen hiekkaa, joka kulkee eteenpäin ketjussa. Ketjussa viimeisenä olevan kohdalla hiekkaa on jäljellä enää hyvin vähän. Ketju kuvastaa rahankulkua tuotantoketjussa kuluttajalta viljelijälle. Lopussa leikkiä kokeillaan siten, että ketjussa on vain muutama lapsi. Tällöin huomataan, että mitä lyhyempi tuotantoketju on, sitä enemmän rahaa jää viljelijälle.

Reilut julisteet

Piirtäkää luokassa ruokalan seinälle julisteita muistuttamaan ruokailun fiksuista valinnoista: jätteen määrän vähentämisestä, roskien lajittelusta sekä lähiruuan ja Reilun kaupan tuotteiden suosimisesta.

Reilun kaupan tuotteiden näyttely

Kokoa luokkaan tai koulun ruokalaan näyttely tyhjästä Reilun kaupan tuotteiden tuotepakkauksista. Pyydä oppilaita selvittämään, käytetäänkö kotona Reilun kaupan tuotteita ja tuomaan näyttelyyn tyhjiä pakkauksia, jos niitä löytyy kotoa.

Siemenet itämään

Reilun kaupan oppitunnin tai teemapäivän päätteeksi voitte keksiä jatkokäyttöä erilaisille Reilun kaupan tuotteille ja niiden pakkauksille. Avokadon tai sitrushedelmien siemenistä voi kasvattaa huonekasvin luokan ikkunalaudalle tai kotiin vietäväksi ja tyhjät kahvipussit sopivat monenlaiseen askarteluun.

Reilut reitit

Tutustukaa Eettisen kaupan puolesta ry:n kehittämään Reilut reitit -oppimisympäristöön osoitteessa eetti.fi/reilutreitit. Sovelluksessa voi tutustua reilujen tuotteiden matkaan tuottajalta Suomeen, Reilun kaupan toimintaan, katsoa videoita ja testata opittua leikkimielisessä visailussa.

Ympäristö- tai kansainvälisyyspäivä

Ottakaa Reilu kauppa osaksi koulun ympäristö- tai kansainvälisyyspäivää.

Järjestäkää leikkimielinen jalkapallo-ottelu Reilun kaupan palloilla, askartelutyöpaja, aarteenetsintä, Reilun kaupan kahvio tai muu ohjelmanumero. Myös retken tai leirikoulun ohjelmassa vastuullinen kuluttaminen voi tulla esille - vierailukohteena tai eväspussin mehuissa ja hedelmissä.

Reilun kaupan kahvio

Luokat ja vanhempainyhdistykset keräävät usein rahaa pitämällä kahviota erilaisissa tilaisuuksissa. Sopikaa yhdessä, että leivonnassa ja tarjoiluissa käytetään mahdollisimman paljon Reilun kaupan tuotteita, kuten kahvia, teetä, kaakaota, sokeria, suklaata, mausteita ja pähkinöitä. Koristelkaa kahvio Reilusta kaupasta kertovilla julisteilla. Valmiita materiaaleja voi tilata Reilu kauppa ry:stä tai lapset voivat askarrella ne itse.

Reilun kaupan koulu

Tutustu Reilun kaupan koulun arvonimen kriteereihin ja ota ne puheeksi rehtorin kanssa, opettajanhuoneessa, vanhempainillassa ja oppilaiden kesken. Selvittäkää yhdessä, voisiko koulunne hakea arvonimeä. Reilussa koulussa käytetään säännöllisesti Reilun kaupan tuotteita, osallistutaan Reilun kaupan viikoille ja opitaan yhdessä vastuullisiksi kuluttajiksi.

Lisätiedot Reilusta kaupasta ja materiaalien tilaus

www.reilukauppa.fi

www.reilukaupunki.fi

Tuotettu Euroopan unionin tuella. Sisällöstä vastaa yksin Towns for Fairtrade in Finland and Estonia -hanke (Reilu kauppa ry sekä Espoon, Joensuun ja Tampereen kaupungit), eikä sen voida katsoa edustavan Euroopan unionin mielipiteitä.

